

סמסטר ב', תשפ"ב

בריאות ובטיחות העובד

מועד השיעור: יום א' 16:00 – 12:00

שם המרצה: פרופסור ענת דרך-זהבי

סוג הקורס: שיעור מתוקשב/סדנה היברידי

רמת הקורס: תואר ראשון

שעת הקבלה של המרצה: לפי תיאום מראש

דרכי התקשרות: דוא"ל – anatz@research.haifa.ac.il

רקע כללי (רציונאל, מטרות הקורס):

מקצוע הסייעוד מוכר יותר ויותר בשנים האחרונות על ידי חוקרי ארגונים כמקצוע בדרגת סיכון גבוהה מבחינת הסיכוי להדבק במחלות מחד, ולפיתוח תסמונות לחץ שחיקה ופגיעה בבריאות הקורס יסקור גישות תיאורטיות עדכניות לניהול מצבי עומס ולחץ ולקידום איכות חיים ובריאות במקום העבודה תוך הדגשת הפרספקטיבות של בעלי העניין השונים (הנהלה, לקוחות, צוות מטפל). במסגרת הקורס נבחן בעיות בריאותיות שונות של הצוות הסייעודי ונגזור אסטרטגיות ניהוליות לפיתוח בריאות העובד.

מטרות הקורס הן:

1. להקנות למשתתפים ידע, מיומנויות ותפיסת עולם, בתיאוריות לחץ והתמודדות ברמת הפרט, המחלקה והארגון.
2. להתנסות בסימולציות ארגוניות המאפשרות הבנת התהליכים הדינמיים המשפיעים על התנהגות הסטודנט בזמן לחץ.
3. לספק למשתתפים פורום לדיון ולפתרון דילמות ניהוליות, הצעות מן העבודה היומיומית בארגוני הבריאות.

מבנה הקורס:

הקורס ינוהל במתכונת סדנתית-התנסותית בשילוב חומר תיאורטי מתוקשב. דגש מיוחד יינתן בסדנה לניתוח של מצבים ניהוליים במחלקות המעריבים מצבי לחץ, והצגת דרכי ההתנהגות של המשתתפים כמנהלים וחברים בארגונים על ידי שימוש בסימולציות ניהוליות. החומר התיאורטי יועבר באמצעות מצגות מתוקשבות, והסטודנט יתבקש לנתח את הסימולציות לאור החומר התיאורטי.

דרישות ושיטות ההערכה:

מטלה מס' 1 : 25%

מטלה מס' 2 : 25%

מטלה מס' 3 : 50%

הנוכחות בשיעורים הפרונטאלים הינה חובה

נושאי הקורס, רשימת הקריאה, פעילות שבועית ולו"ז להגשת מטלות:

תאריך	נושא	חומר קריאה
20.2	1. בריאות הצוות הסייעודי שיעור מתוקשב	<p>Bourbonnais, R., Comeau, M., & Vezina, M. (1999). Job strain and evolution of mental health among nurses. <i>Journal of Occupational Health Psychology</i>, 4, 95-107.</p> <p>Duffield, C., Diers, D., O'Brien-Pallas, L., Aisbett, C., Roche, M., King, M., & Aisbett, K. (2011). Nursing staffing, nursing workload, the work environment and patient outcomes. <i>Applied Nursing Research</i>, 24(4), 244-255.</p> <p>Yu, E., Rimm, E., Qi, L., Rexrode, K., Albert, C. M., Sun, Q., ... & Manson, J. E. (2016). Diet, lifestyle, biomarkers, genetic factors, and risk of cardiovascular disease in the nurses' health studies. <i>American journal of public health</i>, 106(9), 1616-1623.</p>
27.2	2. בריאות ובטיחות הצוות הסייעודי שיעור פרונטלי	<p>Rosa, D., Terzoni, S., Dellafiore, F., & Destrebecq, A. (2019). Systematic review of shift work and nurses' health. <i>Occupational Medicine</i>, 69(4), 237-243.</p> <p>Foster, K., Roche, M., Giandinoto, J. A., Platania-Phung, C., & Furness, T. (2021). Mental health matters: A cross-sectional study of mental health nurses' health-related quality of life and work-related stressors. <i>International journal of mental health nursing</i>, 30(3), 624-634.</p>
6.3	3. תיאוריות להבנת תופעת תהליך הלחץ התעסוקתי בארגוני סיעוד והשלכותיה שיעור מתוקשב	<p>Folkman, S., Lazarus, R.S., Dunkel-Schetter, C., DeLongis, A., & Gruen, R.J. (1986). Dynamics of a stressful encounter: Cognitive appraisal, coping, and encounter outcomes. <i>Journal of Personality and Social Psychology</i>, 50(5), 992-1003.</p> <p>Theorell, T., & Karasek, R.A. (1996). Current issues relating to psychosocial job strain and cardiovascular disease research. <i>Journal of Occupational Health Psychology</i>, 1(1), 9-26.</p> <p>Hobfoll, S. (2001) Conservation of Resources. <i>Applied Psychology: An International Review</i>, 50(3) 419-421.</p> <p>Bakker, A. B., & Demerouti, E. (2017). Job demands–resources theory: taking stock and looking forward. <i>Journal of occupational health psychology</i>, 22(3), 273.</p>
13.3	4. תמיכה חברתית שיעור מתוקשב	<p>Drach-Zahavy, A. (2004). Exploring Team Support: The Role of Team's Design, Values, and Leader's Support. <i>Group Dynamics</i>, 8(4), 235-252.</p>

Moliner, C., Martinez, T.V., Peiro, J.M., Ramos, J., & Cropanzano, R. (2005). Relationships Between Organizational Justice and Burnout at the Work-Unit Level. <i>International Journal of Stress Management</i> , 12, 99-116.		
	20.3	5. פגישות אישיות- הכנה לתרגיל מסכם
Drach-Zahavy, A. (2007). Workplace health friendliness: A test of a cross-level model. <i>Journal of Occupational Health Psychology</i> .	27.3	6. התערבויות למניעת שחיקה שיעור מתוקשב
Diefendorff, J. M., Erickson, R. J., Grandey, A. A., & Dahling, J. J. (2011). Emotional display rules as work unit norms: A multilevel analysis of emotional labor among nurses. <i>Journal of Occupational Health Psychology</i> , 16(2), 170.	3.4	7. עבודה רגשית בסייעוד שיעור מתוקשב
Delgado, C., Upton, D., Ranse, K., Furness, T., & Foster, K. (2017). Nurses' resilience and the emotional labour of nursing work: An integrative review of empirical literature. <i>International Journal of Nursing Studies</i> , 70, 71-88.		
Drach-Zahavy, A., Yagil, D., & Cohen, I. (2017). Social model of emotional labour and client satisfaction: exploring inter-and intrapersonal characteristics of the client– provider encounter. <i>Work & Stress</i> , 31(2), 182-208.		
Somech, A., & Drach-Zahavy, A. (2017). Understanding the role of personal coping strategy in decreasing work and family conflict. Z. Aycan (Ed.), R. Ayman (Ed.), <i>Work-Family Interface in Global Context</i> , 318-337.	10.4	8. קונפליקט בית עבודה שיעור מתוקשב
Ghislieri, C., Gatti, P., Molino, M., & Cortese, C. G. (2017). Work–family conflict and enrichment in nurses: between job demands, perceived organisational support and work–family backlash. <i>Journal of Nursing Management</i> , 25(1), 65-75.		
	24.4	9. עבודה רגשית בסייעוד- הצגת תרגיל מס' 2 על ידי הסטודנטים- שיעור פרונטלי
Tucker, A. L., Edmondson, A.	1.5	10. בטיחות הצוות המטפל ומניעת זיהומים שיעור מתוקשב
Drach-Zahavy, A. & Somech, A. (2010). Implicit as compared with explicit safety procedures: The experiences of Israeli nurses. <i>Qualitative Health Research</i> .		

<p>Grant, A. M., & Hofmann, D. A. (2011). It's not all about me: Motivating hand hygiene among health care professionals by focusing on patients. <i>Psychological science</i>, 22(12), 1494-1499.</p>		
<p>Martinez, W., Lehmann, L. S., Thomas, E. J., Etchegaray, J. M., Shelburne, J. T., Hickson, G. B., ... & Bell, S. K. (2017). Speaking up about traditional and professionalism-related patient safety threats: a national survey of interns and residents. <i>BMJ quality & safety</i>, 26(11), 869-880.</p> <p>Vogus, T.J., & Welbourne, T.M. (2003). Structuring for high reliability: HR practices and mindful processes in reliability-seeking organizations. <i>Journal of Organizational Behavior</i>, 24, 877-903.</p> <p>C., & Spear, S. (2002). 'When problem solving prevents organizational learning'. <i>Journal of Organizational Change Management</i>, 15(2), 122-137.</p> <p>Drach-Zahavy, A., Somech, A., Admi, H., Peterfreund, I., Pekar, H., & Priente, O. (2014). (How) do we learn from errors? A prospective study of the link between the ward's learning practices and medication administration errors. <i>International journal of nursing studies</i>, 51(3), 448-457.</p>	<p>11. מסטנדרטיזציה לחוסן שיעור מתקשב</p>	<p>8.5</p>
<p>הכנה לתרגיל מס' 3</p>	<p>12. פגישות אישיות בקמפוס</p>	<p>15.5</p>
	<p>13-14 הצגת תרגיל מס' 3 על ידי הסטודנטים</p>	<p>22-29.5</p>

פירוט מטלות הקורס

מטלה מס' 1: ניתוח תרגיל דוח המבקר על סמך תיאוריות להבנת לחץ

מטרת התרגיל הינה להרחיב את הבנת הסטודנט לגבי תיאוריות לחץ עדכניות.

יש לבחור שלוש תיאוריות להבנת לחץ תעסוקתי ולנתח באמצעותן את התרגיל והשתלשלות העניינים בכיתה. כיצד שופכות התיאוריות אור על השתלשלות העניינים כפי שהתבטאו בתרגיל.

היקף: כ-20 שורות לכל תיאוריה – סה"כ 60 שורות.

תאריך אחרון להגשת התרגיל: 20.3 . ההגשה במודל

ההגשה הינה בזוגות.

מטלה מס' 2 : סרטון קצר אודות עבודה רגשית - חובה

מטרת התרגיל הינה להרחיב את הבנת הסטודנט לגבי עבודה רגשית ומחירה עבור הצוות הסייעודי מחד והמטופלים מאידך.

על סמך חומר ההרצאות וחומר הקריאה אנא הכינו סרטון קצר המסביר בצורה ברורה

- מהן אסטרטגיות העבודה הרגשית : עבודה שטחית ועמוקה
- מהו detached concern וכיצד הוא שונה מעבודה שטחית ועמוקה
- כיצד עבודה שטחית ועמוקה קשורים לבריאות העובד ולאיכות הטיפול

תאריך אחרון להגשת התרגיל: הצגה בכיתה בתאריך 24.4 והגשה במודל ההצגה הינה בקבוצות של כ-4 סטודנטים.

מטלה סופית: מצגת של חקירה של אספקט בריאותי

מטרות:

- להבין סוגית בריאות תעסוקתי האופיינית למחלקה בה אתם מתנסים
- לעורר דיון סביב סוגיות בריאות העולות מהפרקטיקה.

אופן:

- עליכם לבחור סוגיה בריאותית מעניינת שאופיינית לדעתכם למחלקה בה אתם מתנסים.
- לסקור את הספרות העדכנית סביב סוגיה זו (כ-5 מאמרים, לפחות 3 באנגלית) ולהבין: מה ידוע בספרות, מה לא ידוע? מהם כיווני המחקר העתידיים?
- לאסוף מידע מראיונות עם חברי המחלקה/ שאלונים/ תצפיות/ וסיפורי מקרה ולהציג את המצב במחלקה מזווית זו באופן ביקורתי.
- מהם האמצעים ברמת הפרט, הצוות והארגון על מנת להתמודד עם בעיה זו?
- לדון בשכיחות התופעה, בהשלכותיה, ובדרכים להתמודדות מתוך מה שעולה מחקירתכם על סמך חומר הקריאה והנלמד בקורס.
- להציע לא"א צעדים יישומיים לפתרון הבעיה על סמך חומר הקריאה והנלמד בקורס.
- דגש מיוחד בצינון המצגת ינתן להפעלת הכיתה

משך המצגת - כ-30 דקות.

מתווה להכנת המצגת

שיקופית 1 שם המצגת והמציגים

שיקופית 2: תיאור קצר של המחלקה הנדונה ואתגרי הבריאות הקיימים בה. למה דווקא נבחר נושא זה

שיקופיות 3-7 (לכל היותר עד 5 שיקופיות) - חומר תיאורטי הקשור לבעיית הבריאות המוצגת: הגדרה, מה ידוע בספרות, מהם הגורמים הקשורים לבעיית בריאות זו? מהם התוצאים?

שיקופיות 8 : מטרת החקירה

שיקופיות 9 : שיטת החקירה ותיאור קצר של כלי המחקר

שיקופיות 10 ואילך : ממצאי החקירה. יש להביא תיאור מפורט של ממצאי החקירה הכמותיים והאיכותניים

לגבי הממצאים האיכותניים- יש לבצע ניתוח תוכן ולהביא ציטוטים לתיאור התימות העולות

לגבי הממצאים הכמותיים : לתאר בטבלאות ובגרפים את הממצאים

דיון בממצאים

מסקנות יישומיות : יש להביא מס' מסקנות יישומיות כיצד ניתן לשפר את בריאות הצוות הסייעודי.

משך המצגת- כ-30 דקות. העבודה תתבצע בקבוצות של כ-4 סטודנטים.

תהליך העבודה :

שלב א' : על הסטודנטים לשלוח עד תאריך ה- 13.3 הצהרת כוונות לפרוייקט הסופי הצהרת הכוונות בהיקף של עד עמוד תכלול : מטרת העבודה, הראציונאל לבחירת הנושא, כלים מוצעים ובבליוגרפיה.

שלב ב' : דיון בקבוצות קטנות עם המרצה על הצהרת הכוונות וגיבוש העבודה 20.3

שלב ג' : עריכת החקירה וניתוח הנתונים

שלב ד' : דיון בקבוצות קטנות עם המרצה לגבי אופן הצגת הנתונים במצגת- תאריך 15.5

שלב ה' : הצגת המצגת בתאריך 22.5-29.5